

TORONTAI

Megjelenik naponta reggel. - Szerkesztőség, kiadó- hivatal és nyomda: Beeskerek (Nagybeeskerek), Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3. szám. - Telefon 21.

PÉNTEK, 1944 FEBRUÁR 18
73. évfolyam - 40. szám

Előfizetésben:
Évente 840 félévre 420
negyedévre 210 havonta 70

Szemle a fasiszta köztársaság hadserege fölött

Róma, febr. 17.

Graziani tábornok, hadügyminiszter az újjászervezett olasz fasiszta köztársaság hadsereg egyes fegyvernemei fölött szemlét tartott.

Szovjet terjeszkedés

Konstantinápoly, febr. 17.

Ankarán át Konstantinápolyból jelentik, hogy az Aserbeidzsán szovjetköztársaság szándéka Ankarában követséget létesíteni. A diplomáciai képviselő egyelőre a Szovjet Unió nagykövete volna. Aserbeidzsán Ankarán kívül Teheránban szervezne követséget, hogy az alkotmány alapján mindkét országban politikai és gazdasági közeledést és együttműködést szorgalmazzon. A törekvések mögött, természetesen, Moszkva áll, mint mozgató.

Hull duzzogása

Genf, febr. 17.

Cordell Hull az USA politika szubrettje, úgy tűnik, valamit talált a külügyi levesben, ami miatt megsértődött és duzzog. Váratlanul bejelentette, hogy nem játszik tovább és visszavonul floridai kastélyába — pihenni. A „pihenés” azonban csak amolyan szépségtapasz. A visszavonulás oka igazában más. Wallace az USA alelnöke zavarta meg Hull köreit és segítőit Ickes belügyminiszter is, akik az Argentínával szembe folytatott politikába belszóltak és Hull megkerülése nélkül a Középkelet olajkoncessziókra vonatkozó egyezményeket nyilvánosságra hozták.

Zágráb közellátása

Zágráb, febr. 17.

A horvát mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter rendelete alapján egy választmány alakult, amelynek feladata a város lakosságának zavartalan ellátását irányítani. A választmány tagjait a város valamennyi szervezeteinek és mindennemű foglalkozást űzők, szakemberek sorából választották össze.

Andrágitók megbüntetése

Szófia, febr. 17.

Bulgária területén is megindult a rendszeres hadjárat az andrágitók ellen. A felderített esetekben a hatóságok a legszigorubb büntetéseket szabják a vétkezőkre. A tisztogatási munka során egyik nagy szénbánya tulajdonosát letartóztatták. A bányatulajdonos 4 ezer tonna szenet adott el „feketén” még pedig dupla áron. A szén legmagasabb ára 400 léva 100 kilogramonként, de a bányatulajdonos 800 lévát szedett be az áldozataiból.

Német repülők hatatosan bombázták Anzió és Nettunó kikötőit

A Führer főhadiszállásáról jelentik.

A véderő főparancsnoksága közli.

Krivojrogtól délkeletre a német csapatok kemény küzdelmeiben elhárították az ellenséges támadásokat és ellentámadással megtisztítottak több betörés helyét.

Cserkasszitól nyugatra és Sankovtól keletre teljesen eliszaposodott területen a németek megtörték az ellenséges ellentámadásait, heves támadásait elhárították és annak során a német ellentámadások további előrehaladást értek el.

A keleti arcvonal északi szakaszán Sztaraja-Russziától délre az Ilmen- és Pejpusz-tó, valamint Narvánál meghiusultak a bolsevisták helyenkénti erős támadásai. A német támadások több vállalkozásai jó eredménnyel jártak. Az arcvonal középszakaszán lefolyt küzdelmekben kiválóan kitüntette magát Rade százados, mint az egyik rohamtüzérségi kötelék vezetője.

Olaszországban a tegnapi nap kölcsönös felderítő és rohamcsapat tevékenység mellett egyébként jelentékenyebb hadmozdulatok nélkül telt el. Helyenkénti előretöréseket a németek elhárítottak.

A megbecsülésre méltó cassinói Apátságot, ahogy azt már tegnap jelentették, az ellenséges repülők megtámadták, dacára annak, hogy

az apátsági épületben és annak közvetlen közelében egyetlen német katona sem tartózkodott. Az épület legnagyobb részét szétrombolódott, vagy a tűz martalékává vált. A romokat a német védelmi körzetbe vonták.

A német légierők, harc- és csatarepülők kötelékeivel tegnap az esti órákban és az elmúlt éjjel hatásos támadást intéztek ellenséges hajókirakodások ellen Anzió és Nettunó kikötőiben. Egy romboló és 4 szállítóhajó 19 ezer tonnatartalommal bombatalálatból súlyosan megrongálódott. Továbbá elpusztultak üzemanyag és anyagraktárak, csapat férőhelyek pedig lángba borultak.

Az angol repülők február 14-én az esti órákban ismét bombázták Rómát.

Angol repülők elmúlt éjjel újabb terrortámadást vezettek a Német Birodalom fővárosa ellen. Teljesen beborult égbolttól a város több negyedére nagyszámú repesz és gyújtóbombákat dobtak, amelyek nyomán lakónegyedekben, kulturépületekben, templomokban és kórházakban károkozások keletkeztek. A lakosságnak vesztesége volt. Kedvezőtlen védelmi lehetőségek dacára a német légvédelem, eddig beérkezett jelentések szerint, elpusztított 48 ellenséges bombázót.

Néhány ellenséges repülő bombát dobott helységekre a rajnavesztfáleni területen.

A török nemzetgyűlés összehívása

Ankara, febr. 17.

Mértékadó politikai körökben úgy tudják, hogy az angol török közötti tárgyalásokat bizonyos „enyhe” zavar szakította meg. A zavart azzal magyarázzák, hogy az angol katonai bizottság, amely Törökországban járt, hirtelen elhatározással, elhagyta a török területet és tovább kelet felé vette útját. Ugyancsak azokkal tár-

gyalásokkal összefüggésben, most összehívták a török parlamentet.

A nemzetgyűlés március 6-án kezd meg tárgyalásait és annak folyamán Menemendzsoglu külügyminiszter részletes beszámolást ad az ország külügyi helyzetéről. Ugyancsak azon az ülészakon a parlament elé kerül az ország költségvetése. A költségvetés hatálya 1944 június 30-án jár le.

A szinfalak mögötti meslerkedések

Stockholm, febr. 17.

Joseph Ball az USA kongresszus szenátorának szókimondosága már sok borsót tört Rooseveltek orra alá. Most a Saturday Evening Post hasábjain adott kifejezést, még pedig igen éles hangon, Rooseveltnek a szinfalak mögött folytatott bel- és külpolitikájáról. A szenátor szerint

Roosevelt januspolitikát követ. Más a képe kifelé a nyilvánossága előtt és lényegesen különbözik attól, a titkos. A kongresszus semmit sem tud meg abból, amit a kulisszák mögött főznek, kotyvasztanak. Elsősorban arra vonatkozik az, ami a moszkvai nagyvonalúnak hirdetett tárgyalásokat, megegyezéseket illeti. Suba alatt,

összesküvő cincárok tárgyaltak ott, de teljes bizonyossággal jóformán semmit sem tudni arról, mit.

A szenátor következő követeléseket állította fel a szinfalak mögött folytatott titkos tárgyalásokra vonatkozólag: A kongresszusnak tudnia kell, mit határoznak Rooseveltek és joga van rászkérni abban, mit terveznek a háboru utáni időkben. A kongresszusnak egyúttal kardinális joga világos képet nyerni arról, hogy a szövetséges nagyhatalmak egymásközötti viszonya milyen.

Moszkva legújabb támasztott követelései

Bern, febr. 17.

A berni sajtó eddig meg nem erősített híre szerint Moszkva újabb területi követelésekkel lépett föl. Sztalinék követelésüket most már Kelet-oroszországra és Keletpomerániára is kiterjesztették. Célja a bolsevisták részéről az, hogy az egész Kelet-tengeren uralomra jussanak.

Albánia gazdasági ujjáépítése

Tirana, febr. 18.

Az albán nagytanács Mehdi Fracheri elnöklésével ülést tartott, amelyen az albán közgazdaság vezetői, kereskedők, ipari és gyáripari képviselői is résztvettek.

Az ülésen döntést hoztak, amelynek alapján általános nemzeti társulat alakul azzal a feladattal, hogy az ország gazdasági ujjáépítését szorgalmazza és irányítsa.

A partizánok elleni harc

Zágráb, febr. 17.

Hivatalos közlés szerint a horvátországi partizánok, utóbbi időben leginkább Varazsdin környékén garázdálkodtak. A tisztogatási munka során a bandák néhány nap alatt 450 embert vesztek halottakban és igen sok a sebesült is, akik fogásba estek.

A reguláris csapatok a bandák maradványait most Szlavonia síksága felé szorítják, hogy ott körülférjék.

Sorozatós robbanások Ceylon-szigetén

Stockholm, febr. 17.

Ceylon szigetén utóbbi időben sorozatos robbanások történtek, még pedig mindig csak katonai lőszer raktárakban és olyan üzemekben, ahol lőszerket gyártanak. Hivatalos megállapítás szerint a robbanások szabotázs cselekmények. A rendőrség és katonaság azonban a jól-szervezett szabotálókknak nem tudnak a nyomába jutni. A robbanások nyomán keletkezett kiterjedt tüzek, rengeteg anyagot pusztítanak el, aminek kihatása a Pacifikon folytatott hadműveleteket hátrányosan akadályozza.

A gyermek gondozása

Az emberiség őskorában, mikor még nem volt se könyv, se betű, se orvos, se patika, se bába, védőnő vagy zöldkeresztes nővér, vajon hogyan gondozta az ósaszony kisgyermekét? Talán források vizében fürdette, mosdatta, az idő viszontagságai ellen állati szőrmebe burkolta, táplálékul pedig — ösztöne után indulva — legelőszőr azt adta, amit azóia sem sikerült sem a gyáraknak, sem a tudománynak utánnozni, pótolni: az édesanyatejet. Hogyan van az, hogy az emberiség mégis megmaradt? Erre egyszerű a felelet. Régen nem volt az emberi, a fejlődő gyermeki szervezet annyi káros ártalomnak kitéve, mint most. Csak egyet említek. Régen nem voltak gyárak, ipari üzemek, amelyek szennyezték volna a levegőt. A betegséget okozó baktériumok is gyengék, fejletlenek voltak, nem tudtak olyan járványokat, pusztításokat okozni, mint később, mikor emberről emberre vándorolva csak fejlettebbek „mérgeesebbek” lettek.

Mivel fokozottabb mértékben vagyunk kitéve az ipar és technika fejlődésével különféle ártalmaknak, így nekünk is nagyobb mértékben kell egészségünkre vigyázni, vagyis a betegségeket megelőzni.

Kezdjük a mosdatásnál. Langyos, meleg víz, egy darab szappan, vászontörülköző, mosdótál (lavor), dézsa, teknő mindenütt van. Legelőszőr az arc, majd a fej, haj, nyak kerül sorra, utána az egész test. Törülközővel jól dörzsöljük végig a bőrt, hogy a bőr ereit így jól megmasszírozzuk, a vérkeringés élénkebb legyen, ami a szív, az étvágy, a csont fejlődése stb. szempontjából igen fontos. Így megszokja a kisgyermek a rendszeres mosdatást, később maga is tudja, hogyan kell okosan, helyesen tisztálkodni. Egyik nyáron a Balatonon nyaraltattam kb. 2500 gyermeket. Szabadinál sekély a víz. Beültem a vízbe egy hatéves kislányt és mondtam: „Na, Marci, mosakodjál meg úgy, mint otthon szoktál.” Körülbelül 15 percig mosdott, de egész idő alatt csak az arcát, meg a két kezét c uklóig dörzsölgette, a füléhez, nyakához még csak véletlenül sem ért volna hozzá. A felügyelő tanító néni aztán megmutatta neki, hogyan kell mosdani. Kezektől, térdektől, lábaktól sokszor nem kell kimélni a surolókefét sem. A gyermekfürdést este kell végezni, részint jobban alszik utána, másrészt nem megy ki hideg levegőre, nem fázik meg olyan könnyen.

A fogak tisztántartása is fontos. Fogmosáshoz állott víz, fogkefe, fogpor, vagy szappan is megfelelő. A fogak közé szorult ételmaradék, kenyér stb. leggyakoribb oka a fogromlásának. A rossz fogakkal nem rágódik meg jól az étel, így a gyomor-nak nagyobb lesz a munkája, aminek gyomorhurut lehet a következménye.

Pár szót a szabadban való fürdésről is. Ha van rá alkalom, engedjük csak meg. Naponta egy-két 15—20 perces fürdés szélmentes, napos időben a legjobb módok egyike az edzésre, az egészség megőrzésére. Nem is gondolják az emberek, hogy a szabad fürdés, a meleg homok és napkúra (nem tulságba vive) van akkora megakadályozója az angolkórnak, mint télen a csukamájolaj, vitamindus étel, stb.

Ruházkodásnál a következőkre ügyeljünk. 1. Ne hónapok, évszakok szerint öltöztessük a kicsit, hanem aszerint, hogy milyen hideg, vagy meleg van, pl. ma június 7-ike van és olyan hideg, hogy nyugodtan kabátot vehetünk. Hidegben kötött gyapjuholmi, melegben a lenge vászontörülköt a legmegfele-

A HINDU SAJTÓ TÖRTÉNETE

Az „Azad Hind” című nagyjelentőségű és előkelő hindu folyóiratban annak főszerkesztője: Pandit K. A. Bhatta „India sajtója az idők sodrában” címmel egy ropant érdekes tanulmányban foglalkozik a még fiatal hindu újsázelettel. A „Berlini Levelek” Horst Seemann hírlapíró, alalmi munkatársunk tollából ismerteti e nagyjelentőségű tanulmányt ki vonatosan. A világ még eddig kevés figyelmet szentelt a jelenlegi világhátrédelemben még szőhoz kerülő hindu aktivista-mozgalomnak. A hindu szabadságkormány hadserege mellett a szabad hindu sajtónak is lesz még szerepe és érdemes fejlődésével megismerkedni.

(B. L.) Pandit K. A. Bhatta, az „Azad Hind” kiadója a hindu szabadságmovement aktivista szárnyának egyik legsúlyosabb személysége. Tanulmányában abból indul ki, hogy India sajtója a más nemzetekkel való összehasonlítás során csak mint egy új berendezés jelölhető meg.

Az első angol újság India földjén a Kalkuttában megjelent „Bengal Gazette” volt. Alapítója egy angol volt és az 1780-ban megjelent lap nem volt hosszú életű. Az első hindu nyelv megjelent újságok aránylag igen korán lettek életre hívva. 1818-ban a „Mirror of Intelligence” és 1822-ben a „Bombay Samachar” jelentek meg, mindkettő gujarati nyelven, mely utóbbi még ma is megjelenik, tehát 121-ik évfolyamában van. Ezekkel körülbelül egyidőben alapított a híres hindu reformátor Raja Ram Mohan Roy két lapot, amelyek a kulturális és szociális kérdéseken kívül — ezek voltak a 19. évszázad főkérdesei — sok forradalmi reformgondolatot is felszínre vetett és eredményesen átvitatt.

Angol részről a hindu sajtó természetesen nemcsak hogy semmiféle támogatásban nem részesült, hanem nagy száka is volt az angol kormány szemében és ez a „szimpatia” a fokozott cenzura formájában jutott kifejezésre. A felkelések és az első szabadságharc idején a hindu sajtót a szó legszorosabb értelmében guzsbakötötték. 1857-ben ez annyira reánehazedett a sajtóéletre, hogy egyszerűen

lehetetlen volt aktuális dolgokról írni és még az elvont vonatkozású írásoknak is nagyrésze a cenzura áldozatául esett. 1859-ben még 25 hindu és 19 angol-indiai újság jelent meg, utóbbi a különböző törzsi nyelvet beszélő, de angolul tökéletesen értő intelligencia számára. A hindu nacionalisták multszázadi kifünőségei rettenetesen következetességgel világosították fel a népet és ha az egyiknek fel kellett adnia a harcot, úgy másik kettő állt a helyére. A kormányzat az Angliában annyira hirdetett „sajtószabadágot” itt minden rendelkezésére álló eszközzel elnyomta: az újságokat betiltotta, a berendezéseket lefoglalta, kiadót, szerkesztőt és nyomdászt a börtönbe vetette. 1914-ben a háború kitörése után újabb sajtótörvények jelentek meg, amelyeket azután a háború után kegyetlenül kihasználtak.

Az indiai hindu sajtóról Bhatta professzor adatai alapján a következő képet festhetjük: majd minden jelentősebb kerületben (distrikt) van egy angolnyelvű napilap és 2—5 hetilap helyi hindu nyelven. Nagyobb városokban a napilapok is hindu nyelven jelennek meg. Az egyes lapok példányszáma úgy az angol, mint a hindu nyelvű lapoknál 10-től 40 ezerig terjed. Az 1937-es számlálás megállapította, hogy Indiában 3861 hindu nyelven megjelenő lap van 37 millió példányszámmal. Mintegy 600 lap jelenik meg ezenkívül angol nyelven, míg a szaklapok, illetve folyóiratok száma 3363.

India legjelentősebb hindu lapjai Bhatta tanár szerint:

1. HINDU TULAJDONBAN ANGOL NYELVEN:

Hindu and Justice Madrasban, Bombay Chronicle, Amritbazar, Patrika, Hindustan Standard és Star of India Kalkuttában, Tribuna Lahorében, Hindustan Times és National Call Delhiben, The Leader Allahabadban;

HINDUNYELVEN

mintegy tíz nagy újság, amelyeket most nem sorolunk fel.

szert. A folytonos szidással, vagy egyszerűen helytelenül alkalmazott büntetéssel oly dacossá tehetjük, hogy igen jó nevelőnek kell lenni, hogy a gyermek önértetén esett sebet meggyógyíthassuk. Nagyon fontos, hogy a gyermeket mindig komolyan vegyük. A gyermek nem játékszer a felnőttek kezében, akin csak szórakozni, nevetni lehet. Az ő kis életében egy sikertelen neveléses szereplés van olyan megszegyenítő, mint a felnőttségben. A gyermek komoly foglalkozása a játék, mely jellemére, egyéniségére, izlésére kialakító hatással van. Legyen a játék egyszerű, érthető, könnyen kezelhető, tisztítható. A játékszerek ne legyenek veszélyesek. A közeljövőben olvastuk az újságokban, hogy a riasztó gyermekjátékokkal mennyi szerencsétlenség történik, sokszor egész életükre nyomorékká válhatnak. Még játék formájában se adjunk a gyermeknek romboló, öltözöket, nem kell ezekkel már a zsenge kort háborus szellemre nevelni. Ha majd hazám minden kis falujában lesz óvoda, óvónéni, védőnő, zöldkeresztes nővér és olyan szociális helyzet, mely minden magyar testit, szellemi munkásnak biztosítani fogja azt az anyagi lehetőséget, mely a legkisebb testi lelki szükséglet kielégítésére szükséges, akkor hiszem, hogy nagyon sok cikk nem íródott hiába és nagyon sok szó nem kiáltódott eredménytelenül a pusztába.

2. ANGOL TULAJDONBAN

Times of India Bombayban, The Statesman Kalkuttában, The Civil and Military Gazette Lahorében, The Pioneer Lucknowban, The Daily Gazette Karachiban és a Madras Mail.

A nagy, vezető lapok száma Indiában mintegy 32 angol napilap, 75 hindu nyelvű napilap, 130 hetilap; utóbbiak közül több azonban két- és háromhetenként jelennek meg. A hindu sajtó számára nagy hátrányt jelent ezenfelül az, hogy a Reuter-iroda a híradás monopóliumát élvezzi.

Az angol tulajdonban lévő sajtó természetesen az angol érdekeket és fel fogást képviseli és teljesen az angol államhatalom rendelkezésére áll. Ezzel szemben a hindu sajtó az angol befolyás alól mentesített India függetlenségének álláspontján van. A hindu sajtónak mint a hindu szabadságmovement gondolatai kifejezőjének elnyomására az angolok azt a metódust találták ki, hogy egy lap megindításához 5000-tól 20.000 rupiáig terjedő kaució befizetését kívánják. Az angol közigazgatás kritizálása azután rendszeresen odavezet, hogy ezt a befizetett kauciót elkobozzák és ezenfelül még az újságírókat is súlyosan megbüntetik. Feltartóztatlan azonban a hindu harci kedv és akarat. 1942 augusztus 9-én Ghandi és más nemzeti vezetők letartóztatása után a megindult nemzeti hadviselés során a hindu újságok felháborodottan tiltakoztak a hallatlan cenzurateror ellen és egyrészt ostentatíve megszüntették megjelenésüket az angol kormányzat elleni protestálás jeléül.

Minden elnyomási kísérlet ellenére az angol hatóságok nem tudtak jelentős és elősorban tartós eredményt elérni a hindu sajtóval szemben; ellenkezőleg, az angol tekintélyi veszteség óriási volt a nép és a világ előtt is. Albion nagyhangú kijelentései, miszerint ő a demokráciát képviseli és a népek szabadságáért harcol, Bhatta tanulmányából nem igen tűnik ki.

A Bari elleni nagyszabású légitámadás

Genf, febr. 17.

Angol részről is beismerték, hogy a német légi erők Bari ellen vezetett támadása határában nagy csapás az angolszász hadseregre. A Times például azt írja, hogy Pearl Harbournál érte az angolszászokat a bari-éhez hasonló nagyméretű támadás. A lap, a csapást, kertilés nélkül végzetesnek mondja.

A forrongó Palesztina

Páris, febr. 17.

Tel Avivban és Haifában a bevándorlási hivatalok épületeiben több bombarobbanásokról érkeztek hírek. A tel-avivi kivándorlási hivatalban, rövid időközben három bombarobbanás történt. A robbanások majdnem teljesen elpusztították az épületeket. Ugyanakkor a haifai bevándorlási hivatalban is találtak időzött bombákat. Időre beállított bombát fedeztek föl Jeruzsálemben is. A rendőrhatalóság és a katonaság széles alapon megindította a nyomozást és feljelentés alapján letartóztatott néhány arabot.

Vasuti személyforgalom korlátozása

Szófia, febr. 17.

A forgalomügyi miniszter rendelete alapján az ország egész területén több személyvonat járatot megszüntettek. A megszüntetés annak érdekében történt, hogy a tehervonat forgalmat megkönnyítsék.

HIREK

Ki a gazda néma gyermeke?

Minden gazdát büszke öröm tölt el, ha állépi istállójának küszöbét és jól táplált, fejlett, ápolt állataiban gyönyörködhetik. Az etetés időpontja felé a sertésolakhhoz közeledve, hangos visítással fogadja az érkezőt az éhes falka s itt is örömmel szemlélheti a gazda jóéivágyu, éhes süldőit.

A növényvilág már nem tud ilyen könnyen érthető, hangos formában kifejezést adni életszükségleteinek és éppen ezért még nagyobb gondot kell a gazdának arra fordítania, hogy termőföldjei ne szenvedjenek tápanyagokban hiányt.

„Ki mint vet, úgy arat” — mondja a közmondás, tehát már a vetéskor, majd a növényzet fejlődésének kezdeti stádiumában gondoskodni kell a fiatal növényről és arról, hogy mindazok a tápanyagok, melyek a fejlődés, növekedés, bő és jóminőségű termés előfeltételei, kellő mennyiségben és felvehető formában tartalmazza a talaj.

A legfontosabb növényi tápanyagok egyike a foszforsav, melyet vízben könnyen oldható és gyorsan ható formában a szuperfoszfát műtrágya tartalmaz. A foszforsav különösen magtermelésnél és a gabonaféléknél játszik jelentős szerepet, mert minden mag egyik legfontosabb alkotórésze a foszfor. Foszforsav talajon termelt gabonafélék erőteljes bokrosodása következtében a vetés könnyebben ellenáll a kedvezőtlen téli hidegnek és a jól fejlett gyökerezet segítségével a nyári szárazságot is könnyebben viseli el a növény. A szalma erős, szilárd lesz és ezzel a megdőlés és rozsásodás veszélye is kisebb. A növények gyorsabb fejlődése következtében az érés is korábban következhet be és ennek különösen a hazai éghajlati és időjárási viszonyaink mellett roppant nagy fontossága van.

Magyarország évszázadok óta buza-termelő ország. A szemterméssel sok foszforsavat vonunk ki a talajból, mely a terméssel együtt kikerülve a gazdaságból, földjeink foszforsavtartalmát évről-évre szegényebbé teszi, és a szemterméssel kivont foszfor, mint a talaj egyik igen fontos tápanyaga, a visszapótlás szempontjából egyszerű és mindenkorra elvesz. Ezt a foszforhiányt rendszeres műtrágyázással annál is inkább pótolni kell, mert az istállótrágya kevés foszforsavat tartalmaz és ezzel főleg szalmát és szár részeket juttatunk vissza a talajba s így a foszforsav teljes pótlására az istállótrágyázás nem elegendő. A tápanyagvisszapótlás így rendszertelen és ki nem elégítő volta miatt talajaink legnagyobb része már foszforszegény.

A pancsovai Ady Endre népiskola javára rendezte a pancsovai KIE vasárnap délutáni kultúrelőadását, mely 6000 dinárt jövedelmezett a magyar elemisták meleg tejjel való ellátására. A műsort Olasz József rendezte. Dobrovolszki Mária és Olasz Katica éneketőse nagy sikert aratott. Lavotta szerelme, majd az Arany idejim folyási... kezdetű virágének ugyszintén a Tul a Tiszán mandula fa virágzik elsőrendű előadásban nagy művelőzet volt. Balogh László zongoraművész magyar nótagyűjteményei is mély hatást keltettek. Baksa Árpád ezuttal Dallos Sándor: A rozstábla szélén című művét mondta el szabad előadásban, az író Tóparti mirákulum című művéből. Több kisebb-nagyobb ének, zene és prózai műsorszám után

Kisgazdáink körében ma még nincs úgy elterjedve a műtrágyák használata, mint ahogy az kívánatos lenne. Sokan arra hivatkoznak, hogy a műtrágya — drága! Ha figyelembe vesszük azt, hogy egy mázsa szuperfoszfát műtrágyával átlagosan buzánál, rozsnál 1.5—2 q, esetleg még nagyobb termé-többletet érhetünk el, azonnal beláthatjuk, hogy ez az indokolás nem állja meg a helyét, mert a termé-többlet bőségesen megtéríti a műtrágyázás költségeit.

Magyarország a buza-termeléssel áll, vagy bukik — szokták mondani. Buzavetésterületünk hetven százaléka kisgazdáink kezében van, tehát közel hárommillió vetésterületünk több mint kétfélmillió holdat kisgazdáink művelnek meg. A földbirtok reformmal szemben mint legnyomósabb ellenérvet sürűn hangoztatják, hogy a nagybirtok okszerű és intenzív gazdálkodással, műtrágyázással légyegesen magasabb termésátlagokat produkál, mint a kisbirtok és ezt a tényt megbízható statisztikai adatokkal támasztják alá. Eminens érdeke tehát a kisgazdáknak termésátlaguk emelése s ugyanolyan nagy gondot kell földjeik tápanyag-ellátására fordítaniok, mint állataik ápolására és hizlalására. Ha termőföldjeik is oly hangos formában tudnák tápanyaghiányuknak hallható jelét adni, mint az etetést váró sertésfalka, úgy számos kisgazda futva menekülne földjeinek egetverő sivitása elől.

Kisgazdáink vállára súlyos felelősség nehezedik, miután az ország buza-többletermelésének hetven százaléka őrjuttuk mulik és ezzel jelentős közgazdasági tényezőkké váltak, mert szaktudásukkal, helyes talajműveléssel, okszerű műtrágyázással az országos termésátlag emelésében résztvehetnek.

Az okszerű gazdálkodás és helyesen alkalmazott műtrágyázás az összes gazdasági növényeink, így a takarmánynövények termését is emeli. Elegendő és jóminőségű takarmány nélkül pedig nincs állattenyésztés és hizlalás. Láthatjuk tehát, hogy a műtrágyázás kérdése szorosan összefügg a tenyésztéssel és hizlalással is.

Az a termelő, aki nem hagyja figyelmen kívül földjeinek tápanyagvisszapótlását, nemcsak mint az egyetemese magyar nemzet egy érdemes, dolgozó tagja, az ország, hanem saját anyagi jólétének is előmozdítója és odaadó, szakszerű munkájának eredményeit látva büszke örömmel tekinthet végig istállójában felsorakozott jól táplált, egészséges állatainak és bő termést ígérő hullámzó buzatábláinak.

egy kis vidám egyfelvonásos fejezte be a kulturdélutánt, melyben Szofrán János Alföld Juliska, Gregor Icu és Szabó Gáspár nevéttették meg a nagyszámu közönséget.

Két lábon vagy négy lábon állhat-e a kecske? — ez volt egy most lezajlott pör tárgya, amelyben a kecskeméti barackpálinkaelőállítók megtámadtak egy pesti gyárat. Ez a likörgyár ugyanis készítményeinek védjegyéül egy négy lábon álló kecskét választott, amikor a kecskeméti védjegye: egy két lábon ágaskodó bakkecske. A bíróság szerint a két védjegy könnyen összetéveszthető s ezért a pesti gyárna új jelzőképet kell választani.

Járdák tisztántartása. A városi rendőrhatalóság megállapította, hogy Becskerek város lakossága a házak előtti járdák tisztántartásáról nem gondoskodik kielégítően. A rendőrhatalóság tehát figyelemzteni a lakosságot, hogy a háztulajdonosok, a házmesterek, valamint azok, akik uccai lakással bírnak, kötelesek a járdákat hó-tól, sártól és más szeméttől tisztántartani. Fagy, vagy sikosjég esetén a járdákat hamuval, vagy fűrészpórral kell behinteni. Akik a rendelkezéseket nem tartják be, 200-tól 2000 dinárig terjedő pénzbüntetéssel, vagy 1-től 10 napig terjedő elzárással sújtja a rendőrhatalóság. A járdákat minden nap legkésőbb reggeli 7 óráig kell megtisztogatni, hamuval, vagy fűrészpórral behinteni.

Harminc év múltán jelentkezett egy holtta nyilvánított honvéd. Zalaegerszegről jelentik: Felker Géza sümegprágai földműves még az első világháború idején eltűnt az orosz harctéren és a háború után holtta nyilvánították. Most, majdnem 30 év múltán levél érkezett tőle feleségéhez és ebben közli, hogy legkésőbb karácsonyra hazaérkezik. A levélből kiderül, hogy Felker annak idején hadifogságba került és csak most, a megszálló német csapatok juttatták abba a helyzetbe, hogy visszatérhessen hazájába.

Háborus divat. Miután a háborus időkre való tekintettel a divat általában az egyszerű és takarékos szempontokra fekteti a főszűlyt, a toalettet kiegészítő apró dolgok ismét az előtérbe léptek. Így nagy gondot fordítanak arra, hogy a rendkívüli egyszerű szövetruhákra ötletes, csinos öv kerüljön. Antilopból, fényes bőrből készülnek főképpen a divatövek különböző színekben és fazonokban. Rendkívüli változatosság van a téli köpenyekhez, bundákhoz való színes sálokban és kendőkben. Angórából, kötött anyagból, szövetből, bársonyból és selyemből egyformán divatosak és kedveltek. Népszerű divatdolog még a kalapot díszítő könnyű fátyol.

Élőlény, amely naponta 100 kilogrammot hizik. Kevésbé ismert vagy figyelmen kívül hagyott nyersanyagforrások kérdése foglalkoztatja mostanában a tudományt. Ilyen nyersanyagforrás a tenger is. Mint Oslóból jelentik, Björn Holland-Hansen tanár nemrégiben érdekes előadásban számolt be a fjordok vizében végzett kísérleteiről. A tenger vize szinte kimeríthetetlen bányája a nyersanyagoknak, így többek között a klórnak, magnéziumnak és a nátriumnak. Már is több norvég gyár foglalkozik ezen anyagok kihasználásával. A tudós szerint a tenger vizében lévő tápanyagok bőségevel magyarázható a bálnák fel-tűnő testi gyarapodása. A kis bálna ugyanis életének első két évében két tonnáról 70 tonnára emelkedik súlyban, vagyis naponta kerek 100 kilót hizik.

Vasárnap	Febr. 29 nap
13	Kat. B. Hatvanadv. Prot. B. Ella
Hétfő	Kat. Bálint vt. Prot. Bálint
Kedd	Kat. Fausztin vt. Prot. Emese
Szerda	Kat. Julianna Prot. Julianna
Csütörtök	Kat. Donát pk vt. Prot. Donát
Péntek	Kat. Simon pk. vt. † Prot. Konrad
Szombat	Kat. Konrad hv. Prot. Zsuzánna

Időjárás: Hideg, csapadékos. Február 13-án a nap kel 6 56 és nyugszik 17 02, február 19-én 6 46 kel és 17 12 órakor nyugszik. 20 perccel hosszabbak a nappalok. — **Holdváltások:** Első negyed 1-én 8 óra 8 perckor. Holdtölte 9-én 8 óra 29 perckor. Utolsó negyed 17-én 8 óra 42 perckor. Újhold 24-én 2 óra 59 perckor.

Ma a Salvator (Schwarz) gyógyszerészár Göringasse (Fő ucca) tart éjjeli szolgálatot.

Délben fél egytől 2 óráig csak az ügyeletes gyógyszerészár van nyitva, a többi ezen idő alatt bezár.

A munkásbiztosító ügyeletes orvosa Becskerek (Nagybecskerek) egész területére szombat este 6 órától, hétfő reggel 6 óráig dr. Sztakity Momir lakik Horthy Miklós ucca 51. szám alatt.

Katonák házasságkötése. A Délkelet katonai főparancsnoka a megszállt szerb területeken hadbírószágot kinevezett, vagy SS bírók előtt kötött házasságokra vonatkozólag következő rendeletet adta ki. Hadbírószágot kinevezett, vagy SS bíró előtt kötött házasságok a helybeli hatóságok részéről törvényesnek elismerendők és amennyiben a férj a német népcsoport-amennyiben a házasságkötés az illetékes állami anyakönyvi hivatalnál föltételek esetén bejegyzendő. Hogyha az anyakönyvi hivatal illetékessége meg nem állapítható, úgy a házasságkötés bejegyzése Pancsován az állami anyakönyvi hivatalnál jegyzendő be. (Kerületi előjáróság, Hivatalos lap 131.)

Megalakult Szanádon a BMKSz ifjúsági alosztály. A szánádi BMKSz fiók keretében megalakultak az ifjúsági csapatok és pedig a fiú csapat 28 tagból áll, a vezetője Király Mátyás és a lányok csapatja 20 tagból áll, vezetője Jankovits Margit tanítónő.

Koszorumeleváltás. Özv. Kuszi Jánosné elhalálása alkalmával, Árend István koszorumeleváltás címén 300 dinárt adományozott a Női Tábort Napközi Otthona javára.

DMKSz BESZERZÉSI ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZETE Nagybecskereken felkéri tagjait, hogy olaj, cukor és liszt járandóságait minden hó 25-ig okvetlenül kiváltani sziveskedjenek, ellenkező esetben az elszámolás miatt elvesztik igénylésüket.

Ahol sült madár potyog az égből... Különös esetet jelentettek Sockholmból: Svédország hegyvidékén két falusi asszony erdei gyümölcszedés közben egy felrebbenő fajdkakast pillantott meg. „Milyen jó pecsenye lenne ez vasárnapra” sóhajtott fel az egyik asszony. Kivánsága már a következő pillanatban teljesült. A madár ugyanis beleütközött a magasfeszültségű áramvezetékbe és holtan zuhant le a meglepett asszonyok lába elé. A hatalmas állatból bőven telt mindkettőjüknek vasárnapi pecsenyére.

Rendezte már előfizetését!

Hallstatti leltre bukkantak Morvaországban. A Mährisch Neustadt melletti Meedl határában régiségkutató munka folyik, amelynek során hét régi lakóodat tártak fel. A leletek alapján fontos tudományos megállapításokat lehetett végezni. Az odúk közül négy a legrégebb jégkorszakból való és a hallstatti kultúra lakótelepe volt, három pedig a legfiatalabb, már erősen északi hatás alatt álló kőkorszakbeli Tiszai-kultúra korából származik. A hatodik odu tartalmazza a hallstatti kultúra legtöbb jellegzetességét. Hamut, faszénmaradványokat és cserepeket, valamint már nagyon korhadt emberi csontokat is találtak, köztük egy hétéves gyermek fogait s egy husz év körüli asszony csontvázának maradványait. Szakemberek véleménye szerint a hely egy anyának és gyermekének temetőhelye volt s ezek bizonyára járványnak estek áldozatul s ezért a lakóoduban földelték el őket. Ilyen eltemetések már előfordultak a jégkorszaktól a középkorig.

Felhívás hirdetőinkhez. Vidéki hirdetőink nem ismerik hirdetési tarifánkat ezért tévesen küldik be a díjakat. Ezuton figyelmeztetjük, vidéki hirdetőinket, hogy egy kockás hirdetés 90 dinár és két kockás hirdetés 170 dinár.

Házasság

céljából leveleznél szeretnék 38-45 évig, középtermetű, barna nővel „Ma nincs titok” elige alatt Csakis fényképes leveleket a kiadóhivatalba kérek 183

Azonnali belépésre

borbélysegédek keresek

Kecskeméti Ferenc

borbély és fodrász, Princ Andrija utca

34 éves

elvált iparos házasság céljából keresi hozzáillő leány, özvegy-, vagy elvált asszony ismerettségét. Csak teljes című, fényképpel ellátott levelekre válaszolok. Leveleket „Megértő” jellegre a kiadóhivatalba kérek. 180

Két forradalom

16

VII.

A jóslatok kora ez a mi időnk. Mára a vörös forradalom felkelését suttogták. Aztán este lett és semmi sem történt. — Elhalasztották...

Mikes János szombathelyi püspök felkeresett és egy megbízatást adott. Az elmúlt napok valamelyikén Gömbös Gyula százados is eljött, a MOVE-harcos fiatal elnöke.

Íróasztalom mellett, a mély karosszékekben ült és szinte még most is látom a kezét, ahogy egymás mellé rakta a cigaretta-szelencémet, a pecsétnyomót, a kis kínai bronz-szörnyet, melynek nyerges hátára támasztom írás után a tollamat. És közben sorra mondotta: itt van az asszonyok szervezete, itt a katonák szervezete, itt az ifjuság szervezete. Mi készen lennénk, csak a negyedik hiányzik: politikusok. Ők még mindig csak tanácskoznak és nem bírnak egységre jutni.

Mostani életünk jövendöléseibe, tétovázó bizonytalanságába mint egy kard, férfiasan csörrent be a Balassagyarmat visszavételének a híre. Végre... Ezt a kardot Huszár Aladár és Pongrácz György rántotta ki. És sok hősi halálát át bátor vasutasok, iparosok, diákok és kilenc falu népe az Ipolyon túlra kergette a csehek.

Egy hazafias szerzetes, Bangha Béla jezsuita atya ellen is új életre kapott ekkor a destruktív gyűlölete, mely őt már az októberi forradalom idején halálra ítélte.

Az országrombolók táborában kevés embert gyűlölnék jobban, mint őt: a keresztény magyar sajtó megteremtésén nála céltudatosabban és szívósabban nem dolgozott senki sem. A sajtó, mely valamikor Magyarországon Kossuth Lajos és Deák Ferenc nemes szellemének hordozója volt, az utolsó harminc év alatt jóformán az idegen faj destruktív kezébe került. Bangha látta ennek a faji monopoliumnak retentő veszélyeit. Vagy egy év-tized előtt felhívta rá a dugdag magya főpapság és főnemesség figyelmét és javasolta, hogy vagyonuk tíz százalékát áldozzák fel a keresztény magyar sajtó megteremtésére. Ha akkor meghallgatták volna őt, Károlyi tábor a sajtója útján félrevezetett tömegeket sohasem tudta volna az ország érdekei és a nemzeti eszme ellen forradalmasítani.

Miután az egyetem új kormánybiztosa, a szabadkőműves Jászi Oszkár elcsapta a dékánokat, a rektor és az autonómiájától megfosztott egyetemre rákényszerítette saját faja szellemét. Kunfi ugynezt teszi a közép- és népiskolákban. A vallásoktatást eltörli, a hazaszeretetet számúzi az iskolákban. A nemzeti Himnusz tilos tanítani. Történetünk iskolai

könyveiből pedig, a közoktatásügyi miniszter utasítása mellett, kitorlik mindazt, amire multjában a magyar nemzet eddig büszke volt. És mig ők ezt cselekszik, Városi, Budapest szabadkőműves közoktatásügyi tanácsnoka, körlevelet intéz az iskolák oktató személyzetéhez: „aki az új idők szellemébe nem tud, vagy nem akar beleilleszkedni, annak le kell vonni a következőket és félre kell állania.”

A gazdag zsidóság régen kivette kincseit és biztonságba helyezte magát. Mulatságos és jellemző, hogy Károlyi Mihályné gyöngyei is kivándoroltak. Ő maga is utánuk akart menni, Polányi-Pollák Laura radikális agitátor nő utlevelével. Sőt Károlyi Mihályról is többször híre járt, hogy a békekötés érdekében... nyugalmasabb tájakra készülődik. Az antant-hatalmak azonban tudtára adták, hogy nem kívánnak vele érintkezni.

Inog itt az aláaknázott föld — biztosabb másutt.

A vigasztalan nagy magyar széttagoltságban, becsületükre legyen mondva, az asszonyok nemcsak a fővárosban, de a vidéken is megteremtették a kapcsolatot. Pedig a posta nem szállítja felhívásainkat. Kézben viszik bátor asszonyok, derék vasutasok és mozdonyvezetők. És a felhívások lelkét viszi Kiss Károly, a szövetség titkára és egy hazáját szerető fiatal újságíró: Hegedüs István, fagyban, hidegben járva az országutakat. Elrejtett falvakban, terrorizált városokban már száz és százezer magyar otthonban ég a kis láng, amelyet felgyújtottunk...

Sivár és ocsmány minden, ami látszik és azontul is szomorú az egész ország képe. Pozsonyt annektálták a csehek és a lakosság elkeseredett tiltakozó gyűléséből vérfürdőt csináltak. Egy kisfiu felmászott egy lámpára és ki akarta tüzni a magyar lobogót. A cseh katonák, mintha verébre céloztak volna, lelőtték. A kis papírszáló lehullott a holt fiúcskával a magyar Pozsony földjére. Az elkeseredett tömeg pusztán kézzel rohanta meg a katonákat, akik erősítést kaptak és uccáról-uccára hajtóvadászatot kezdtek a magyarokra. Mikor pedig Baracca ezredes, a megszálló csehek olasz parancsnoka a kaszárnnyába akarta visszavezényelni a verengző országrablókat, puskatussal beverték az ő fejét is.

Nyílt uccán bofoznak meg magyar uriaszonyokat, papokat és aggastyánokat. Akasztanak, kineznek, felvágják a magyarok hátát, sőt tömnek a sebbe, aztán összevarrják a vérző húst és úgy hajtják korbáccsal világgá a szerencsétleneket. Az önkéntes székely és erdélyi magyar zászlóalj pedig hiába kérnek támogatást a kormánytól véreik megmentésére. Böhm Vilmos és Pogány József nem adnak. Károlyi pacifizmusról szónokol. Kun Béla meg osztályharcot proklamál a budapesti kaszárnnyakban.

(Folytatjuk)

Magyarországra szóló üzeneteknél

kérjük minden alkalommal a pontos címet is megadni (ucca, házszám, foglalkozás, kinél lakik, továbbá tanya, pusztaság és utolsó posta) ugyanis az üzenet feladójának pontos címét, minderre azért van szükségünk, mert az illető címére egy lappeldányt küldünk, amelyben az üzenet van, külön árusításra oda lapot nem küldünk.

Az üzenet ára 10 szóig 80 dinár ebbe nem számítandó bele az ucca, házszám egyszóval a közlelbi cím, csak a név és város vagy község nevét ahová az üzenet szól, minden további szó 10 dinár. Kérjük az üzenetet minél rövidebbre írni.

A Magyarországra szóló előfizetéseket kizárólag csak Mara Jenő a Torontál budapesti képviselőjénél Budapest II. Fő ucca 8. II. emelet 2. lehet eszközölni. Az előfizetni óhajtó vegyen bármely poszhivatalnál kapható bianccsekkklapot és azt töltsse ki megjelölve az 54.598 csekkszámot.

Ujságkihordót

és rikkancsokat keres a

„TORONTÁL”

Sepp Kraft (Zápolya) utca 3. szám

A vasuti menetrend

Érvényes 1943 november 1-től

Nagybecskerekrekről indul:

Belgrádba 6.24, 17.07.
Gyalára 18.20.
Csókára 10.21, 18.20 (Dragutinovo átszállás).
Kikindára 10.21, 18.20.
Versecre 3.42, 17.20.
Széchyára 3.42, 13.22, 17.20.
Jasa Tomity—Nincsitevo 3.42, 17.20.
Knityaninra 2.52, 17.07.
Kláriára 6.10, 18.16.
Csősztelekre 12.56.
Szőregre 10.21.

Nagybecskerekre érkezik:

Belgrádból 9.48, 22.06.
Gyaláról 6.03.
Csókáról 6.03, 16.51 (Dragutinovo átszállás).
Kikindáról 6.03, 16.51.
Szécsányról 5.40, 9.05, 18.15.
Versecről 9.05, 18.15.
Jasa Tomityról—Nincsitevőről 5.40, 18.15.
Knityaninról 20.29, 9.48.
Kláriáról 5.55, 19.26.
Csősztelekről 16.55.

A szerkesztésért és kiadásért felelős
Özvegy dr. Mara Jenőné
Uri (Herren) ucca 7.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Becskek (Nagybecskerek)
Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3.